

Summary. The abstracts consider the state of corruption in the civil service, describe the corruption risks of officials authorized to issue special permits for subsoil.

Keywords: corruption, corruption risks, minerals, subsoil.

Усі природні ресурси мають характеристику того, що вони вичерпуються за більш-менш короткий проміжок часу. Серед різноманітних видів практики людини, що мають значний вплив на навколишнє природне середовище, слід зазначити діяльність, пов'язану з видобутком корисних копалин (глини, піску, гравію, каменів тощо). В результаті надмірного видобутку корисних копалин відбувається руйнація навколишнього природного середовища, змінюється клімат та відбуваються зміщення екосистем. Правопорушники здійснюють протиправний видобуток корисних копалин шляхом самозахоплення, внаслідок чого залишаються виснажені ділянки у стані деградації.

З метою запобігання самовільному видобуванню та використанню надр в Україні діє процедура отримання спеціальних дозволів, які надаються Державною службою геології та надр України відповідно до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 р. № 615 (в разі отримання спеціального дозволу без проведення аукціону) та Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 [1].

Фактично фахівцями зазначених органів здійснюються перевірки лише суб'єктів господарювання, які мають спеціальні дозволи на користування надрами. Контроль за самовільним використанням надр зазначеними органами не здійснюється.

Зазначимо, що сфера користування надрами характеризується високим рівнем корупційних ризиків, які призводять до вчинення корупційних правопорушень. Слід пам'ятати, що «до цього часу достеменно не відомі обсяги вчинених корупційних правопорушень в Україні, оскільки вони характеризуються найвищим рівнем латентності» [2, с. 178].

Відповідно до Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади корупційним ризиком є ймовірність того,

Хохлова Л. А.,
магістр права

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ПРИ ВИДАЧІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДОЗВОЛІВ НА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ В УКРАЇНІ

Анотація. У тезах розглянуто окремі корупційні ризики у діяльності державних службовців, уповноважених надавати спеціальні дозволи на користування надрами.

Ключові слова: корупція, корупційні ризики, корисні копалини, надра.

що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань [3].

Найбільш розповсюдженими джерелами корупційних ризиків при видачі спеціальних дозволів Національне агентство з питань запобігання корупції виокремлює такі як недосконалість нормативного регулювання, відсутність ефективних механізмів реагування, дискреційні повноваження органів влади, суперечність законодавчих норм, відсутність належного обліку земель [4].

Верховний Суд зазначив, що поняття дискреційних повноважень міститься у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (80) 2, відповідно до якої під дискреційними повноваженнями слід розуміти повноваження, які адміністративний орган, приймаючи рішення, може здійснювати з певною свободою розсуду, тобто, коли такий орган може обирати з кількох юридично допустимих рішень те, яке він вважає найкращим за даних обставин. Отже, дискреційні повноваження – це можливість діяти за власним розсудом, в межах закону, можливість застосувати норми закону та вчинити конкретні дії (або дію) серед інших, кожні з яких окремо є відносно правильними (законними) [5].

Наявність неунормованих широких дискреційних повноважень у державних службовців є умовами, що сприяють вчиненню різних видів корупційних правопорушень. Отже, для мінімізації корупційних ризиків на законодавчому рівні слід чітко врегулювати процедуру погодження дозволів на спеціальне використання корисних копалин як загальнодержавного, так і місцевого значення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 р. № 615. *Офіційний вісник України*. 2011. № 45. Ст. 1832.

2. Шостко О. Ю. Стан і тенденції виявлення кримінальних корупційних правопорушень в Україні. *Проблеми законності*. Харків, 2018. Вип. 141. С. 175-184.

3. Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: рішення Національного агентства з питань запобі-

гання корупції від 02.12.2016 р. № 126. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. Ст. 168.

4. Шлях подолання понад 30 корупційних схем у земельній сфері. Прес-Центр НАЗК. 2021 р. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-rozrobilo-shlyah-podolannya-ponad-30-koruptsijnyh-shem-u-zemelnij-sferi/> (дата звернення: 28.03.2021).

5. Судова практика Верховного Суду. Постанова по справі № 826/10085/16. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/90674285?fbclid=IwAR12YhGYZ4TJ8uv4IMh-IFjKgF7d8cuQsz22hsugwukgR60hNNJWtdh5AgI> (дата звернення: 28.03.2021).